

La Femosa

Revista d'opinió i informació local | ARTESA DE LLEIDA, setembre-octubre de 2008 | núm. 236

**ENHORABONA
CARLETS**

Consell de redacció

Felip Domènech i Costafreda
Josep Gallart i Fernández
Francesc Gallart i Fernández
Lluís Gil i Fontanet
Ricard Pons i Pico
Maria Serra i Domènech
Ramon Serra i Batlle
Eulàlia Solà i Miró

Col·laboradors

Alternativa Ecologista d'Artesa
AMPA de l'Escola Els Til·lers
Cèlia Argilès i Andrés
Andreu Bergé i Fontane
Josep Mª Carrera i Fornalés
Adolf Costafreda i Castillo
Ramon Drudis i Maurí
Neus Falcó i Manonelles
Laura Farran i Botargues
Felip Gallart i Fernández
Josep Gallart i Fernández
Pau Marqués
M. A. Navarro i Solé
Jordi Niubó i Nosas
Joan Ramon París i Oró
Pol Puertas i Gallart
Ramon Serra i Batlle
Eulàlia Solà i Miró
Josep Ramon Solé i Gallart
Felip Solé i Marin

Fotògraf

Ramon Serra i Batlle

El passat 19 d'octubre es va celebrar un merecut homenatge al **Carlats**, amb motiu del seu del seu 90è aniversari. Des d'aquestes pàgines volem deixar constància d'aquest homenatge, alhora que el felicitem.

Els articles que apareixen a les planes de La Femosa reflecteixen únicament l'opinió de llurs signants.

2a. època.
Dipòsit Legal:
L-264-1981.

Índex

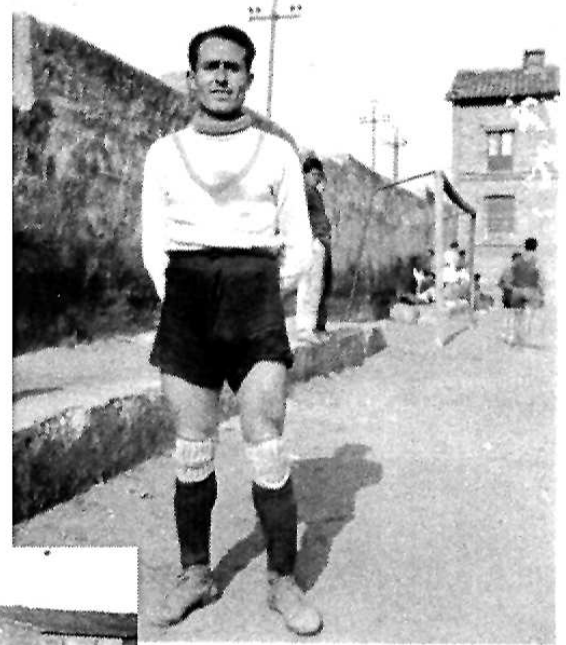
El Reportatge	4
<i>Fotos Arxiu La Femosa</i>	
Pòrtic	5
Actualitat Artesenca	6
<i>Cèlia Argilès</i>	
Imatges de l'actualitat artesenca	8
<i>Ramon Serra</i>	
Entreteniments	18
<i>Andreu Bergé i La Redacció</i>	
El Griu d'Artesa de Segre	19
<i>Adolf Costafreda</i>	
La cuina exòtica	14
<i>Adolf Costafreda</i>	
Diades Catalanes	21
<i>Josep Mª Carrera</i>	
L'AMPA CEIP Els Til·lers informa	23
<i>L'AMPA</i>	
X^a mostra de bestiar	24
<i>Josep Mª Carrera</i>	
El cognom Drudis	26
<i>Ramon Drudis i Mauri</i>	
El front del Segre	28
<i>Laura Farran</i>	
La tira còmica	29
<i>Pol Puertas</i>	
El fang i l'ombra. Haikus	30
<i>Pau Marqués</i>	
Programació versus...	33
<i>Joan Ramon París Oró</i>	
Alternatives de l'eutanàsia	32
<i>Alternativa Ecologista</i>	
La tira còmica	36
<i>Pol Puertas</i>	
Imatges d'ahir	37
<i>Fotos Arxiu La Femosa</i>	

EL REPORTATGE

El Carlets

Fotos: Arxiu la Femosa

El 19 d'octubre, amb motiu del 90è aniversari del *Carlets*, se li va fer un senzill homenatge. Volem recordar unes quantes imatges de la seva vida que es van projectar a l'acte.

El *Carlets* és un dels porters mítics del C.F. Artesa de Lleida

El *Carlets* amb un dels equips del CF Artesa de la postguerra

A la mili

El dia d'inauguració del museu

El dia del casament amb la Carmeta

No és parla de res més. Des del matí a la nit la televisió, la ràdio, la premsa i tots els mitjans de comunicació insisteixen en la fosca perspectiva de la crisi que estem patint. Els estudiosos la remunten d'una forma directa al colapse de la bombolla immobiliària dels estats Units de l'any 2006, la qual va provocar la crisi de les hipoteques subprime. Això contagià primer el sistema financer dels Estats Units i després a tot el sistema internacional. Les conseqüències són una profunda crisi de liquidesa a escala planetària i altres fenòmens indirectes com la crisi alimentària global, els enfonsaments de les borses, la pèrdua de llocs de treball i, en conjunt, una crisi econòmica a escala mundial. Les solucions passen per una intervenció de l'estat en l'economia: injecció de liquidesa als bancs centrals, nacionalització d'entitats financeres, ampliació de la garantia dels dipòsits, etc. Caldria demanar responsabilitats als que ens han dut fins a aquests desastre. Els que es van lucrar amb l'especulació immobiliària, els preus abusius dels pisos, els crèdits i hipoteques escombraria i altres formes escandaloses de robar permeses per la llei, haurien de ser jutjats i exigir-los responsabilitats, també als dirigents polítics que ho van fomentar i permetre. Malauradament aquesta pesta ens va infectar a tots plegats i ens vam arribar a creure que el campí qui pugui i la insolidaritat eren generadors de progrés i riquesa. Vam arraconar valors tan positius com l'estalvi, l'ecologia, l'esforç, el respecte, el treball i la feina ben feta. On són ara els predicaven el capitalisme salvatge i el defensaven a ultrança com a forma d'organització econòmica i política ideal? On són ara els que van enterrar els sistemes comunitaris i humanistes? Caldrà un gran esforç per sortir del desastre. Malauradament uns hauran d'esforçar-se més que uns altres.

FESTA PERQUÈ VOLEM

Enguany la **Festa de Sant Ramon**, ha estat força celebrada al nostre poble, pel fet de coincidir amb diumenge, i perquè l'**Associació de Dones**, organitzà un sopar popular a la plaça Major, sota el nom FESTA PER QUÈ VOLEM.

D'aquesta manera, prop de 200 veïns i veïnes ens vàrem aplegar a la Plaça Major, per passar una vetllada distreta i animada. Un cop acabat el sopar, el Grup de Dones, que enguany han començat a practicar amb els tambors, ens van oferir un petit concert de percussió amb els seus avenços en aquest món.

Acte seguit l'espectacle a càrrec d'ALBERT SHOW, va fer ballar tothom que va voler fins ben entrada la matinada.

1r. TORNEIG DE FUTBOL FESTIVITAT DE SANT RAMON

Amb motiu de la **Festa de Sant Ramon**, el **Club de Futbol Artesa de Lleida**, va organitzar el **1r. Torneig de Futbol Festivitat de Sant Ramon**, que va tenir lloc el cap de setmana, durant els dies 30 i 31 d'agost.

La voluntat del Club de Futbol seria que aquest torneig es pogués repetir anualment i alhora servís ja per a la preparació de la propera temporada futbolística.

El format de la competició va estar un quadrangular amb els següents equips:

C.D.J. TAMARIT DE LLITERA (1a. Regional aragonesa)

U.E. CASTELLDANS (1a. Territorial)

U.E. BALÀFIA (Equip juvenil preferent)
C.F. ARTESA DE LLEIDA (2a. Territorial)
Al llarg del dissabte dia 30 es van disputar les semifinals i el diumenge va tenir lloc el partit pel tercer i quart lloc, la gran la final, i el lliurament de trofeus.

El C F Artesa de Lleidava, es feu de forma merescuda amb el trofeu, després de guanyar a l'U. E. Castellldans per 4 a 1 a les semifinals i per 2 a 1 al C. D. J. Tamarit de Llitera a la final, amb gols de Naza i Carlos Ayora.

En tercer lloc es va classificar la U. E. Balàfia juvenil i en darrer lloc la U. E. Castellldans.

Un gran torneig que esperem que es repeteixi en pròximes ocasions.

DIADA DE SANT RAMON

Un any més, l'ermita de Sant Ramon, i el Passeig de Sant Ramon, van estar l'escenari dels actes principals de la **Diada de Sant Ramon**.

Els actes als que hi va assistir un gran nombre de persones, van estar els següents:

A 2/4 de 10 del matí, volteig de campanes.

A 2/4 d'11 del matí, romiatge a l'ermita de Sant Ramon

A les 11 del matí, celebració de la Santa Missa, a l'ermita de Sant Ramon.

Acte seguit, coca i xocolata desfeta i moscatell per a tothom al passeig de Sant Ramon, on va actuar el grup d'animació PLOU I FA SOL, que va fer jugar, cantar i ballar, petits i grans.

ONZE DE SETEMBRE

El dia 11 de setembre, DIADA NACIO-

NAL DE CATALUNYA, un any més es va celebrar amb el tradicional concurs de Cassoles de Tros al Passeig del Cementiri, que enguany arribava a la 30na. edició. Com cada any l'èxit de participació és remarcable, més de 700 persones reunides per colles, cuinant cada una la seva pròpia cassola.

L'**Ajuntament** va facilitar, igual que l'any passat, la **vaixella compostable i/o reutilitzable**.

Els actes de la jornada però van començar amb un Esmorzar popular al passeig del cementiri.

Es va instal·lar un Parc Infantil a la pista poliesportiva, de 11 a 2 del matí i de 5 a 7 de la tarda.

A 2/4 de 5 de la tarda, el grup MCKENSY'S, van posar la nota musical i d'humor a la sobretaula. L'acte es va cloure amb el lliurament dels premis.

Estava prevista la projecció de la pel·lícula de cinema *No tan duro de pelar*, al recinte de les piscines municipals, però es va haver de suspendre per la forta tempesta que es va girar.

ARRANJAMENT DE VORERES AL CARRER NOU

Aquest mes d'octubre, continuant amb la dinàmica de l'**Ajuntament**, d'arranjar les malmeses voreres del municipi, s'ha dut a terme, la millora de la vorera del carrer Nou, en el tram que va des de la caixa de Catalunya fins a la travessia del Castell.

OBRES A CASA LA VILA

L'espai a **Casa la Vila**, es queda petit, sobretot les oficines municipals per tal de poder atendre als veïns i veïnes en la prestació dels diferents serveis, que cada cop es van incrementant. L'augment de població i de tasques a desenvolupar, ja va

comportar fa uns anys, la reestructuració de les oficines municipals, amb la col·locació del despatx de secretaria on hi havia el despatx de l'alcaldia. La manca d'espai, però, es fa notable, i per a disposar de major cabuda, s'ha optat per aprofitar tota la balconera de la planta primera de l'edifici.

CORRENENS I CORRELENGUA 18 i 19 d'octubre

Un any més el grup local de *Xarxa i l'Agrupació Cultural La Femosa i l'Ajuntament d'Artesa de Lleida*, van organitzar conjuntament aquesta festa en què per una banda es vol recolzar la unitat de la llengua catalana, i per altra els més petits esdevenen els veritables protagonistes amb un cap de setmana ple d'actes adequats per a ells.

Els actes van estar els següents:

Dissabte dia 18 d'octubre.-

A les 12 del migdia, al pati de l'escola *Atlètic parking grim* a càrrec de la companyia: PA SUCAT

A les 6 de la tarda, estava previst el cercavila reivindicatiu del CORRELENGUA, però es va haver de suspendre a causa de la pluja.

Diumenge dia 19 d'octubre.-

A les 12 del migdia, al pati de l'escola *El món dels jocs* a càrrec de la companyia: LA CIA. GAAC

A les 2 del migdia **DINAR POPULAR-cassola del Carlets** a la cooperativa de la Ginesta.

Cal dir que amb aquest dinar es va aprofitar l'ocasió per tal de celebrar els 90 anys del Carlos Mir Guiu, el *Carlets*, que tots i totes anomenen, i que a tots i a totes ens ha acompanyat en més d'un àpat.

El tarannà del *Carlets*, la seva bona predisposició, l'estima al seu poble i la seva gent, i el seu art a la cuina, han fet que sempre col·laborés en totes aquelles menjades populars en què se'l requeria.

Després del dinar, es va projectar unes fotografies i documents de la vida del *Carlets*, i es va fer lliurament d'obsequis ben merescuts. La jornada va cloure amb una sessió de ball de la mà del *TeTe-Productions* i del *Felip de cal Panes*.

CURS DE CATALÀ PER A IMMIGRANTS

El dia 20 d'octubre es va iniciar el curs de català adreçat a persones immigrants, amb la finalitat que totes les persones nouvingudes que no coneixen la nostra llengua, puguin estudiar-la i aprendre-la per tal de millorar la comunicació. El curs es fa a les escoles

SETMANA DEL MEDI AMBIENT

Durant la setmana del 21 al 24 d'octubre, es va organitzar al col·legi *Els Til·lers* la *Setmana del Medi Ambient*, amb tot un seguit d'activitats. A banda però de les activitats escolars, també es van instal·lar dues exposicions que van restar obertes a tot el poble, aquestes exposicions que es van ubicar al pavelló esportiu del col·legi van ser:

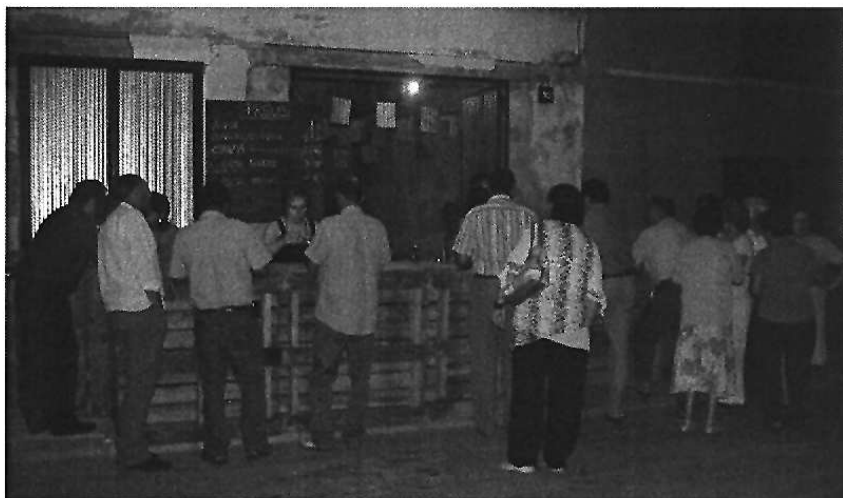
Exposició .- *Dóna la volta del residu al recurs*. Com transformar els residus en recursos utilitzables.

Exposició de l'agència Catalana de Residus de Catalunya.

IMATGES de

Ramon Serra

*l'Actualitat
Artesenca*

Imatges de la festa *Per Què Volem*

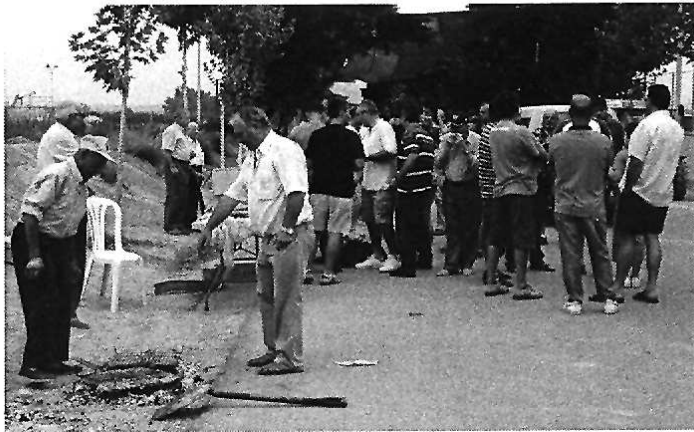
Imatges de la festa *Per Què Volem*

CF Artesa de Lleida, campió del Torneig Festivitat de Sant Ramon

Diada de Sant Ramon, actuació del grup Plou i Fa Sòl

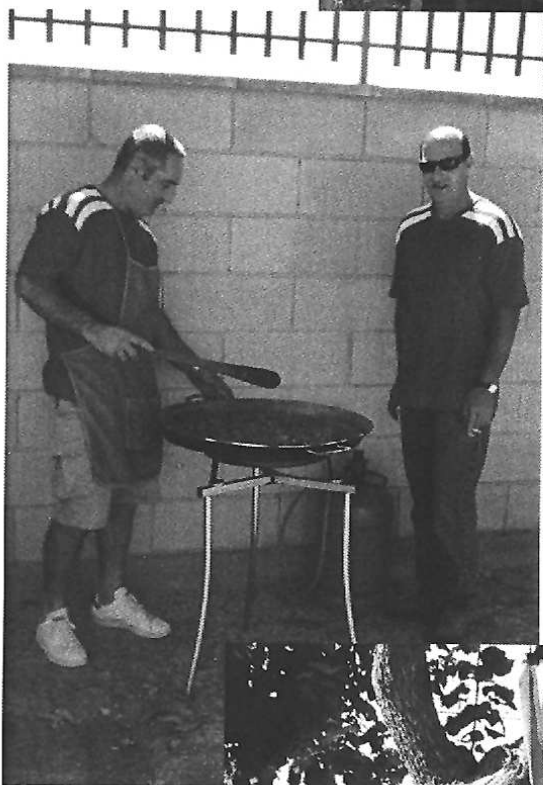
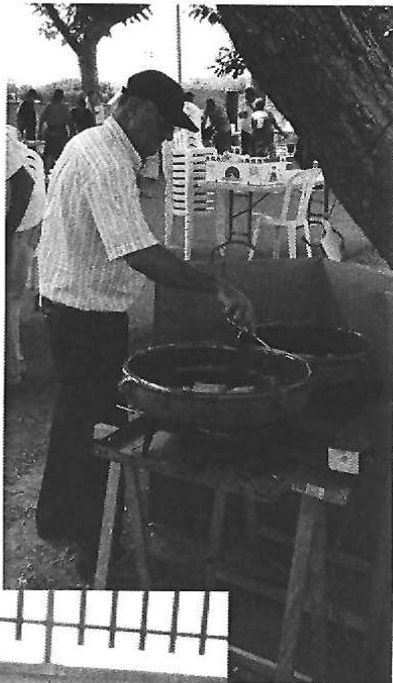
Esmorzar popular

Parc infantil a la pista poliesportiva

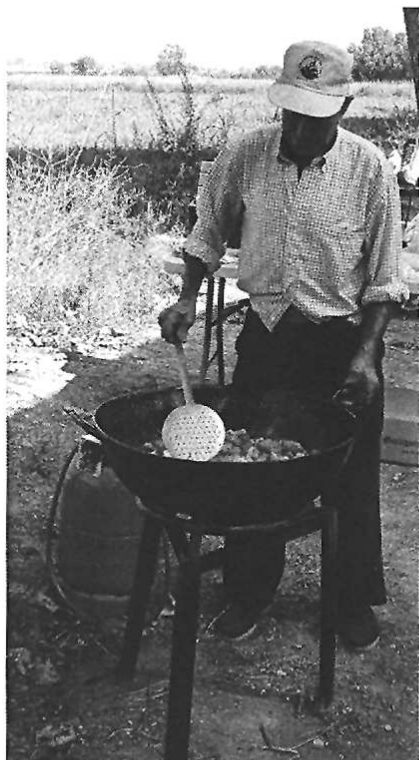

Els joves van participar i gaudir de la festa i dels gustos de les cassoles

Cuiners i cuineres van fer les delícies dels paladars més exigents

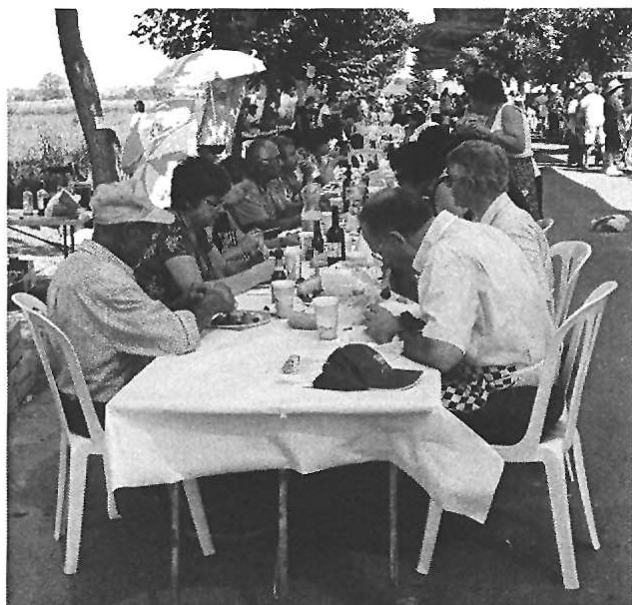

El Carlets no hi va faltar

El jurat ho va tenir difícil per escollir les millors.

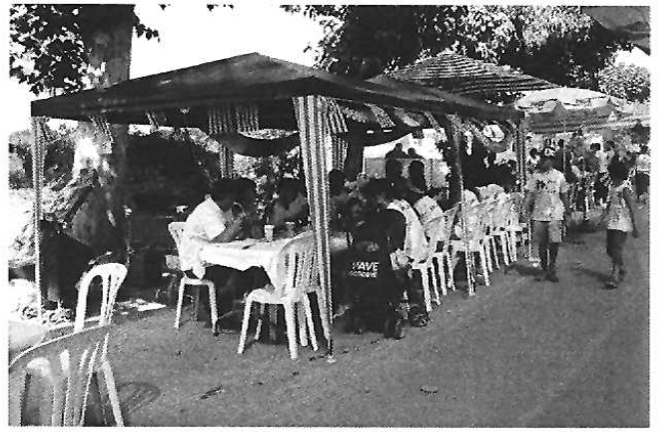

BON PROFIT!

El dia va acompanyar la festa

I a la sobretaula actuació del grup MCKENSY'S

Alguns dels premiats al concurs de cassoles de l'11 de setembre

Arranjament de la vorera del carrer Nou i les obres de casa de la Vila

Actuació de la companyia Pa Sucat dins el CORRENENS

Actuació de la companyia LA CYA GAAC dins el CORRENENS

HOMENATGE AL CARLETS AMB MOTIU DEL SEU 90È ANIVERSARI

El Carlets en plena tasca de remenar la cassola

El Carlets i les component de la junta de l'Associació de Dones preparant i servint els plats als comensals

Molts artesencs i artesenesques van voler estar al costat del Carlets en aquesta efemèride

En l'aniversari no hi podia faltar el pastís.

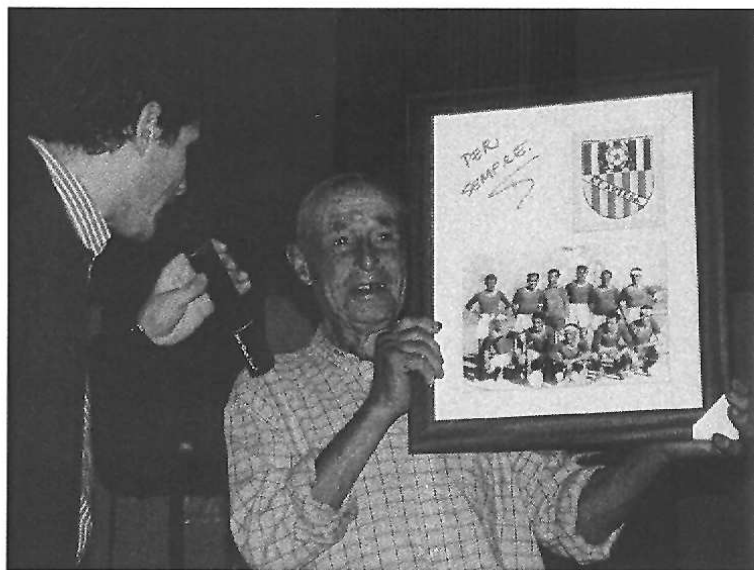
Les components de la junta de l'Associació de Dones amb el Carlets

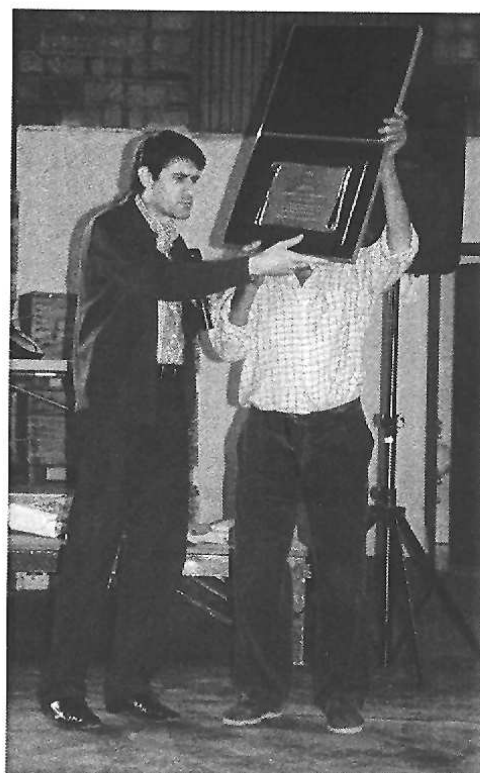
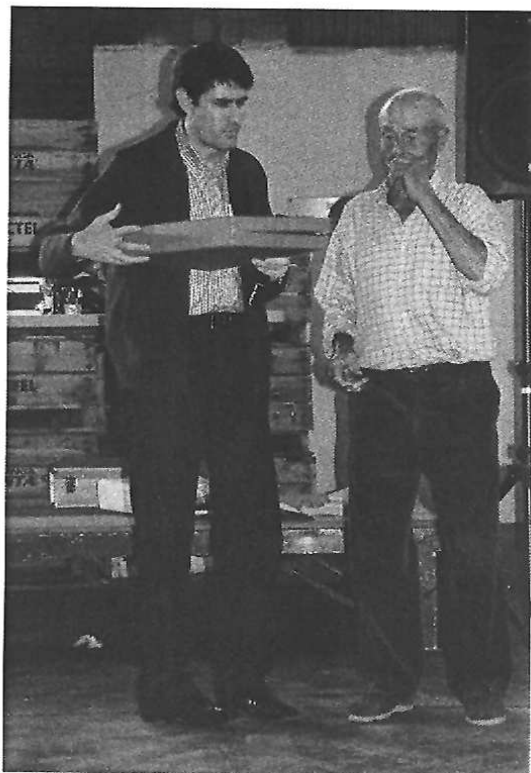

Projecció de fotografies i documents de la vida del Carlets

Obsequi del C. F. Artesa de Lleida al Carlets lliurat pel seu president

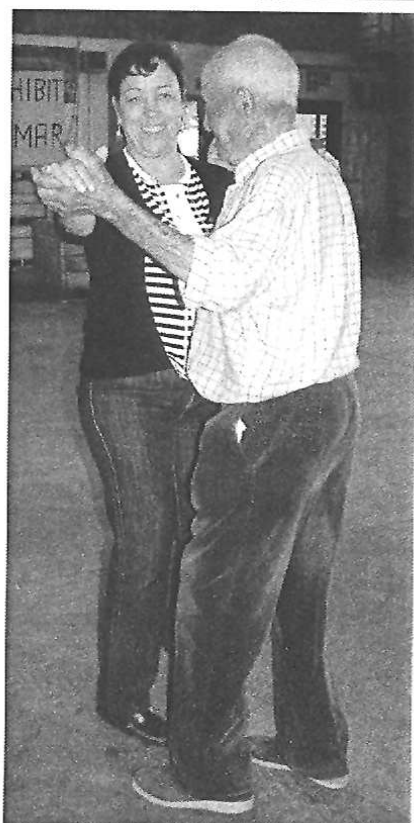

Obsequi de l'Ajuntament d'Artesa de Lleida al *Carlets* lliurat per l'alcalde

Josep Mª Drudis (*TeTe-Productions*) i Felip Olomí (*Cal Panes*) van posar la veu i la música a la celebració

El *Carlets* i la presidenta de l'Associació de Dones van obrir el ball.

I es va organitzar un bon sarau de ball

Fins i tot en Jordi Oró, amb la seva guitarra, es va afegir a la festa.

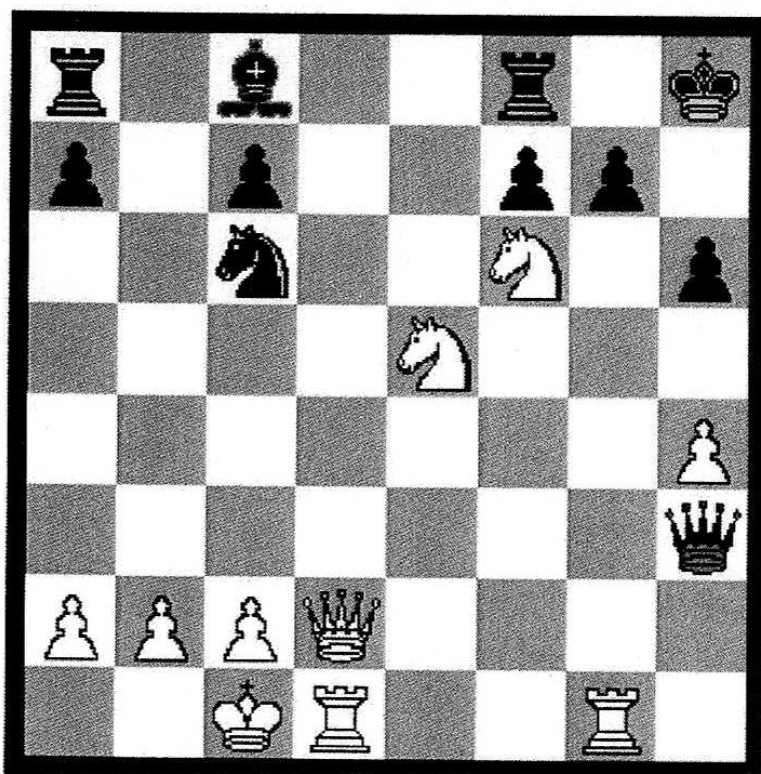
Entretenciments

Solucions a la pàgina 38

PROBLEMA D'ESCACS

Per: Andreu Bergé

Blanques juguen i guanyen.
Sabríeu com aconseguir que
les blanques facin mat en tres
jugades?

SUDOKU

		7			6			2
	1	6	9				8	6
	6		8	1			6	4
	2		5		6			
3						6	7	
	4	6						
			6			9	1	5
	7			9	8			
		2		5	3			

EL GRIU D'ARTESA DE SEGRE

Adolf Costafreda

Resulta, que, a Artesa de Segre, no tenen cap representant d'aquesta mena de bèstia (mig lleó mig àliga) que, en el món del bestiar, s'anomena Griu. Però a Artesa dita (més aviat mal dita) de Lleida sí que en tenim. Doncs, com se m'acut titular aquest article de la manera que ho he fet?. La resposta és molt senzilla:

En la darrera sortida del nostre Griu (amb tot el seu acompanyament humà i pirotècnic) a una trobada de bestiar celebrada a la població de Canovelles

(Vallès Oriental), va passar que, els organitzadors, van publicar la fotografia de totes les bèsties que s'havien concentrat al seu poble en un fulletó. Fulletó molt ben imprès i a tot color on, a sota de casa fotografia, hi constava (hi consta) el nom de la població d'on provenia cada bèstia. En el cas del nostre Griu hi posava d'Artesa de Segre (vet aquí el títol). Imagineu-vos

ara el disgust dels nostres representants en adonar-se'n. Tot i que van anar a queixar-se als organitzadors, aquests (és clar) només van poder rectificar el cartell petit que tenien reservat per l'espai on s'havia de col·locar el nostre Griu. El fulletó (per raons òbvies) es va repartir tal i com estava imprès. Resultat: El Griu és d'Artesa de Segre.

Casos així -més o menys impactants als nostres ulls o a la nostra sensibilitat- s'han anat succeint periòdicament des que tinc us de raó. És per això que, ja fa alguns anys i en aquestes mateixes pàgines, vaig

escriure un seguit d'articles amb títol: Canviem-li el nom?. Em referia a canviar el nom de Lleida (darrera del d'Artesa) per algun altre que evités, per sempre més, confondre Artesa de Lleida amb Artesa de Segre.

Deia, en aquests articles, que la confusió del nom dels dos pobles ve del fet que Artesa de Segre és en una cruïlla de carreteres molt transitades i que, per això, aquest poble és molt més conegut que el nostre, ensems, pel fet que tots dos siguin

de la província de Lleida i que el nostre es digui Artesa de Lleida, la confusió es fa molt més probable.

Deia: Canviem-li el nom?. Posava exemples de pobles que se l'han canviat no fa tants anys, com Bellaguarda o Vila Sana i posava, fins i tot, noms per afegir al nostre en lloc del nom de Lleida: Artesa del Pla, Artesa del Sud i algun altre. Ara li podríem posar (és broma, o no) Artesa del Griu. Hi ha, és clar, molts altres

noms possibles, noms que, d'alguna manera, ens farien un poble amb més personalitat o, si més no, un poble el qual difícilment podrien confondre amb Artesa de Segre.

La solució per no trobar-nos mai més amb un pam de nas davant d'un Griu inexistent d'Artesa de Segre, ja hi és o és possible, el que cal és la voluntat dels artesencs a fer-la realitat. D'on ets? D'Artesa del Griu!. No sé si queda bé, però, en tot cas, és una manera com una altra de desempallegar-nos d'altres possibles confusions.

LA CUINA EXÒTICA

Adolf Costafreda

TOMATAR RASSAM (sopa de tomata) recepta de l'Índia

Ingredients: 5 tomates grosses i madures, Una culleradeta de llavors de mostassa, una culleradeta de llavors de comí, una culleradeta de pebre negre mòlt, una cullerada de *ghee* o oli vegetal, un grapat de fulles de curri, un grapat de fulles de coriandre, 600 ml d'aigua, sal.

Preparació: Pelarem les tomates i les picarem. En una olla escalfarem el *ghee* o l'oli i hi afegirem les llavors de mostassa i de comí fins que comencin a saltar. Llavors hi afegirem el pebre negre i les fulles de curri. Seguidament hi posarem la tomata i ho remenarem tot ben bé. Hi afegirem l'aigua i les fulles de coriandre i la sal. Quan aquesta barreja arrenqui el bull, abaixarem el foc al mínim i deixarem que faci el xup-xup durant uns 15 minuts. La servirem ben calenta.

ATA, GAU, AKRA, SAMASA (bunyols de mongetes blanques) recepta de Benín

Ingredients: Un quilo de *niébés* (mongetes blanques petites), 2 grans d'all, 10 grams de rizoma de gingebre fresc, un pessic de potassa en pols o bicarbonat, una ceba mitjana, 6 bitxos africans tendres, \int d'un got d'aigua, oli vegetal i sal.

Preparació: Posarem les mongetes en remull la nit abans. A l'endemà triturarem els alls, la ceba i el gingebre per separat i reservarem els condiments en un plat. Traurem les mongetes de l'aigua i, amb les mans, les fregarem enèrgicament per treure'n els cotilèdons i les pells fines, passant-les 2 o 3 cop per aigua per deixar les mongetes netes d'impureses. Les eixugarem amb un drap i les moldrem. Un cop obtinguda la farina hi afegirem el bicarbonat, una mica de sal, els condiments i l'aigua. Ho barrejarem tot bé fins a aconseguir una pasta homogènia, la qual deixarem reposar unes tres hores en un lloc sec, fins a l'hora de fregir.

En una cassola una mica ampla i fonda, hi posarem oli vegetal en abundància. Farem petites boles aixafades al palmell de la mà i les fregirem tot remenant-les amb una forquilla de fusta fins que estiguin rosses. Les deixarem escórrer en un colador al costat del foc. Servirem aquests bunyols calents, acompanyats d'una trituració dels bitxos tendres, posada al costat del plat.

DOU FU CBAO XIA (cues de gamba amb tafu) recepta xinesa

Ingredients: 300 grams de gambes, 6 bolets xinesos (poden servir xampinyons) un pebrot roig i un altres de verd, el suc de mitja llimona, 250 grams de carn de porc trinxada, una culleradeta de gingebre fresc ratllat, 200 grams de tofu, dos cullerades de salsa de soja, dues cullerades de vi d'arròs, 4 cullerades de salsa d'ostres, 4 cullerades de salsa hoisin (salsa feta amb brots rojos de soja fermentats), una cullerada de farina de panís, oli, sal i pebre.

Preparació: Pelarem les gambes. Posarem els bolets en remull durant mitja hora. Tallarem la ceba i els pebrots i els bolets a la juliana fina. Posarem oli en un wok o paella i el posarem al foc. Hi tirarem la carn picada per fregir amb la sal, el pebre i el gingebre. Després hi afegirem la ceba, els pebrots i els bolets. Passada una estona hi afegirem el tofu tallat en daus, la salsa de soja, el vi d'arròs, la salsa d'ostres, la salsa hoisin i la farina de país desfeta amb una mica d'aigua freda. Finalment hi afegirem les cues de gambes i el suc de llimona. Al cap de dos minuts ja ho podem servir.

DIADES CATALANES

Josep Ma Carrera

La Vila de Tuïr (Rosselló), a la Catalunya Nord, situada cap a l'interior de les terres, a 15 km de la ciutat de Perpinyà (sud-oest), i Ceret, en el conreu anomenat *Els Aspres*, habitants de la vila: uns 7300.

Demana la participació del **Griu d'Artesa de Lleida** a les **DIADES CATALANES**, per aquest estiu, el dia 19 de juliol del 2008. Des de fa uns anys les poblacions de la Catalunya Nord celebren actes tradicionals catalans amb tota mena d'activitats com per exemple: ballades de sardanes, trobades de castellers i grallers, celebració de la diada de Sant Jordi, el Correllengua, trobades de geganters i de bestiar de foc, correfocs, calçotades, caga tió, teatre, cursos de català, concert. Tot viscut amb molta intensitat per part dels habitants de la Catalunya Nord, i així manifestar el fet diferencial de la França. També val a dir, que és un molt bon reclam turístic, per fer augmentar els ingressos de

final d'any. Cal recordar que molta d'aquesta gent són pagesos que viuen de la vinya i que per la situació d'aquestes terres s'hi cultiven bons vins. No és per casualitat que a la població de Tuïr (en català) i Tuhir (en francès) es troben les Caves Byrrh, veritable catedral de vins d'aperitius, fundada el 1866, on es pot admirar les 600 grandioses botes, inclosa la cuba de roure més gran del món: 1.000.000 litres.

El grup d'acompanyants del griu i el grup de percussió *Fest'am Tam*, sortiem a les 6 del matí d'Artesa direcció a Tuïr, amb el mateix autocar viatjàrem amb el grup d'Alcarràs l'*Acta Som i Serem*, que també participaven en les *Diades Catalanes* amb els gegants i la Puput, bèstia de foc.

A les 10 de la nit, inicià el recorregut dels participants: La Puput d'Alcarràs, El Griu d'Artesa de Lleida (Segrià) i els Ducs del Foc de Bao (Rosselló), es respirava a

DIADES CATALANES

17, 18 et 19 juillet 2008

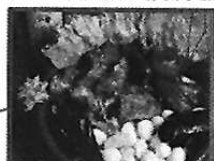
CULTURE, GASTRONOMIE ET GRANDES TRADITIONS FESTIVES DE CATALOGNE

Tous les soirs, à partir de 18h30. Apéritif! Sardanes avec le Groupement Sardaniste de l'Aspre

GASTRONOMIE CATALANE

jeudi 17 juillet

« On déguste, on s'amuse, on danse »

Avec les restaurateurs et traiteurs de Tuïr, les producteurs du terroir découvrez la Gastronomie catalane.

Tafel: Place de la République

NOUVEAUTE : 18h à 20h
MYLERS CUISINE ET TAPAS
ADULTES : Place Perri, Celler
Place de la République.
ENFANTS : Jardin de la Mairie.

A 19h, 20h et 21h : Parvis de la Mairie. Spectacles pour enfants avec la Compagnie AL A BEANCA

A partir de 20h, place à la Musique avec Place Gabriel Perri: TRIVLAND 65 et au Celler: 4ERS MUSIC

A PARTIR DE 21H30, PLACE DE LA REPUBLIQUE

LA TRANSFRONTALIERE DEL AMOR

avec Les Madeleines, Dambala Canalla et la Fanfare

CARGOLADE GEANTE

vendredi 18 juillet

27000 escarots grillés-aux sarments !

A partir de 19h30.
Place du 8 mai.
Animation musicale avec la

COBLATRESVENTS

Au menu : Escargots, Viande, Aoli, Tomate a la Crème, Fromage, Fruits et Vin du Pays.

Tarif 15 €
Réservation conseillée a l'Office du Tourisme 04.66.53.45.86

A partir de 21h, Place du 8 mai
BAL avec l'Orchestre FRINOX

et Place de la République.
Soiree Disco Mobile avec l'orchestre TOUJ FUNKY

TROBADA DE GEGANTS I BESTIARI DE FOCS

samedi 19 juillet

Baptisés Jan dernier, Pere i Victore, les Gegants de Tuïr, sillonnent depuis toute la Catalogne. Ils invitent pour cette journée de

NOMBREUSES COLLES ET BESTIARI.

A partir de 16h30 dans le centre ville
CERCAVILA DANSE PLANTADA DE GEGANTS

en presence des Colles: Argos sur Mer, Carset, Lilles, Les Angles, Rivesaltes, Villemartini de Confienc, Greus, Lleida, Sabadell et Tarragona.

Une tradition catalane de plus en plus présente ou se melent musique et feu!

A partir de 22h dans le centre ville.
BESTIARI I FOCS avec
-La Puput d'Alcarràs,
-El Griu d'Artesa de Lleida,
-Les Ducs del Foc,
-El Aliga de la Ciutat de Lleida.

LES DIADES DU LIVRE avec la Librairie «Presse Papier» de Tuïr et la participation du Centre Méditerranéen de Littérature

A partir de 17h, présentation d'ouvrages en présence des auteurs et dégustation de produits du terroir

Stand DOMINAL: Commerce de France: R. Anou, Route d'Arles: 17, le village de l'Aspre
Dégustation avec les Colles d'Argos
Vernissage: exposition de peintures de Marie-Joséphine

Musée CUSUMES: Musée P. H. 17, le village de l'Aspre
Jean-Baptiste: Histoire de nos villages
Dégustation avec le Domaine d'Estel

Bodega El Cebràs: Les vins de l'Annonciation
Jean-Paul PELLISSAN: Un soir à Perpignan
Dégustation avec le Domaine des GEMES

CATALANS!

Anecdolari:

El 21 de juliol del 2008 va ser un dia important per al català i la resta de llengües minoritzades de França.

L'Assemblea i el Senat, reunits en congrés al Palau de Versalles, van aprovar per la mínima un ampli paquet de reformes constitucionals proposat pel govern de Nicolas Sarkozy. Entre els punts continguts hi ha la inclusió del reconeixement de les *llengües regionals*, com ara el català, a l'article 75 : *Les llengües regionals pertanyen al patrimoni*

l'ambient nit de gran festa. L'espectacularitat del foc va deixar bocabadats la gran quantitat de gent que es va aplegar per gaudir del final de festa, d'aquestes *Diades Catalanes*.

Després, tothom a sopar, on regnava un immillorable ambient festiu i catalanista. Durant el sopar i mentre feia un llarg trageig de vi fresc i lleuger que baixava bé, sonà una gralla, amb força, és l'himne nacional Català *Els Segadors*, tothom en peu i puny tancat.

Amb una paraula *espectacular!*

QUE VISQUIN ELS PAÏSOS

de França.

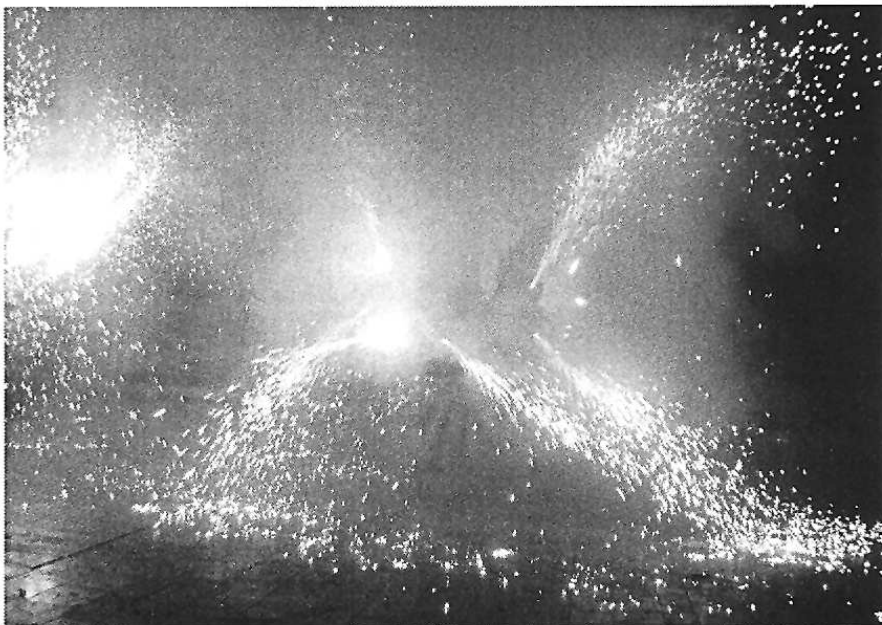
www.languesdefranceenchansons.com.

PARTICIPACIÓ DEL GRIU A LA FESTA MAJOR D'ALCARRÀS

El passat dia 29 d'agost del 2008, el griu i els seus acompanyants vam participa en el correfoc, que any darrera any organitza la colla de dimonis de l'*ACTA Som i Serem*. Invitació del Griu per la Puput, en el seu 10è aniversari, degut a la bona relació establerta en les *Diades Catalanes* a Tuïr. Qui sap si La Puput s'ha enamorat del Griu?

La nit va acompanyar, en tot moment el bon desenvolupament del correfoc, on ho vam passar molt bé durant tot l'espectacle de foc, ben dirigit pel dimonis de l'Acta. La gran actuació del Griu, va ser la cirereta del pastís d'aniversari per La Puput.

Salut i Foc!

L'AMPA CEIP ELS TIL·LERS INFORMA

L'AMPA

Hem començat un nou curs escolar amb algunes novetats en el nostre centre: el pla català de l'esport a l'escola (PCEE) i la implantació de la sisena hora.

Els Departaments d'Educació i de Vicepresidència de la Generalitat de Catalunya, aquest últim mitjançant la Secretaria General de l'Esport, van acordar a finals del 2004 impulsar el Pla Català d'Esport a l'Escola, adreçat principalment a incrementar la participació dels infants i joves en activitats físiques i esportives en horari no lectiu en el propi centre educatiu i, alhora, emprar aquestes pràctiques per a la difusió i educació en valors i per a l'adquisició d'hàbits saludables. El Govern de la Generalitat de Catalunya va creure necessària la impuls d'aquest Pla en base a l'anàlisi d'una sèrie de circumstàncies entre les quals podem destacar les següents:

- Index molt reduït de participació de l'alumnat en l'esport escolar.
- Increment dels hàbits sedentaris i de l'obesitat, amb una incidència preocupant en la població infantil i juvenil.
- Demanda social creixent en matèria de salut i benestar.

Enguany el CEIP ELS TIL·LERS ha entrat a formar part d'aquest pla català de l'esport i, per aquest motiu, l'AMPA juntament amb la responsable de l'escola del pla català de l'esport, l'Anna Morlans, vam decidir oferir diverses activitats extraescolars encaminades en aquest tema: tennis taula, atletisme, bàsquet, multiesport, salsagym i patinatge.

I aquest ha estat el resultat:

ACTIVITAT	DIES	NÚMERO ALUMNES INSCRITS
Salsagym	dimarts	41
Tennis taula i multiesport	dimecres	21
Atletisme i bàsquet	dijous	10
Patinatge	divendres	32

A més a més, està previst organitzar petites exhibicions i competicions a nivell de primària.

Dir també que a més d'aquestes activitats extraescolars es duu a terme l'activitat del teatre –els dilluns - i està previst que el mes de gener s'iniciïn les sardanes.

Un altre tema a parlar seria la implantació de la sisena hora. Com es va informar a la passada edició d'aquesta revista, els alumnes de primària inicien la sisena hora ; això ha fet que activitats que es feien al migdia no s'han pogut dur a terme.

Finalment, us fem saber que tots els pares i mares de l'escola s'han fet socis de l'AMPA. A tots ells i elles moltes gràcies.

Seguirem informant ...

X^a MOSTRA REPRESENTATIVA DE BESTIARI FESTIU DE CATALUNYA

Josep Mª Carrera

Va tenir lloc el passat dissabte dia 4 d'octubre del 2008 a la població de Canovelles (Vallès Oriental), dins del marc del Mil·lenari de la ciutat, l'Agrupació del Bestiari, conjuntament amb els diables de Canovelles van organitzar aquesta jornada amb els següents actes:

A les 11 del matí, a la plaça de Can Palots. Xa MOSTRA REPRESENTATIVA DE BESTIARI FESTIU DE CATALUNYA. Plantada i Cercavila infantil.

Recorregut: carrers Barcelona, Verge del Pilar, Diagonal, Lluís Companys, Can Palots i final a la plaça de Can Palots on hi hagué al final lluïment de foc de cada bèstia participant. Durant tot el dia hi hi hagué servei de bar.

A les 12 del migdia.

PLANTADA de les figures participants a la Mostra i provinents d'arreu de Catalunya:

- Àliga de Montblanc (àligues).
- Toros de Canovelles (bous).

- Toros de Granollers (bous).
- Llumeneta de Perafort (cuques).
- Drac de Terrassa (dracs).
- Drac de Granollers (dracs politestats).
- Drac de l'Agrupació de Bestiari (drac-mascota).
- Draga de Cunit (dracs femella).
- Dragona de les Roquetes del Garraf (dracs femella).
- Víbria Ciril·la de Canovelles (víbries).
- Quimera Godra de Caldes de Montbui (lleons).
- Guita dels Blaus de Granollers (mules-guita).
- Gralla de Foc de Granollers (mules-guita).
- Senglar Fera d'Olost (bestiari de bosc).
- Carpa Juanita i el Porró (bestiari marí).
- Gralla Guspira de Granollers (bestiari de ploma).
- Cabró de les Franqueses del Vallès (bestiari fantàstic).

- Ramat d'ovelles de Canovelles (bestiari de granja).
- **Griu d'Artesa de Lleida (bestiari mitològic).**
- Ca cèrver de Canovelles (bestiari salvatge).
- Burricorni de Canovelles (bestiari d'aigua).
- Basser de Granollers (bestiari d'aigua).
- Ruc de la Granada (rucs).
- Papallona de Sant Pere de Terrassa (insectes).
- Cuc Llumenot de Perafort (paràsits).
- Aligot de Montblanc (àligues infantils).
- Drac infantil de Terrassa (dracs infantils).
- Drac petit de Granollers (dracs politestats infantils).
- Dragquets de Granollers (dracs infantils de motxil·la).
- Vaca de Canovelles (bestiari de granja infantil).

Recorregut: carrers Barcelona i Roser, avinguda Canovelles, carrers Molí de la Sal i Indústria, plaça Constitució i carrer Indústria (davant dels Parc de la Pau)
 A les 10 del vespre, al Parc de la Pau: **BOTIFARRADA** popular i per a tots els membres de les colles participants.
 A les 11 de la nit, al Parc de la Pau: **CONCERT** amb els grups Pajareo i Batak.

- Torets de Granollers (bous infantils).
- Ruc petit de la Granada (rucs infantils).
- A 2/4 de 2 del migdia, al Teatre-auditori de Can Palots:

REPRESENTACIÓ de l'obra *Que n'ets de bèstia* a càrrec de Teia Moner.

.- A les 5 de la tarda, pels carrers de la vila:

CERCAVILA de músics a càrrec de les colles convidades.

.- A les 7 de la tarda, des de la plaça de Can Palots:

CERCAVILA de la Xa Mostra

Representativa de Bestiari Festiu de Catalunya amb totes les colles i figures convidades.

EL COGNOM DRUDIS A CATALUNYA: ORIGENS I DESENVOLUPAMENT

Ramon Drudis (enginyer, fill d'Albàtarrec)

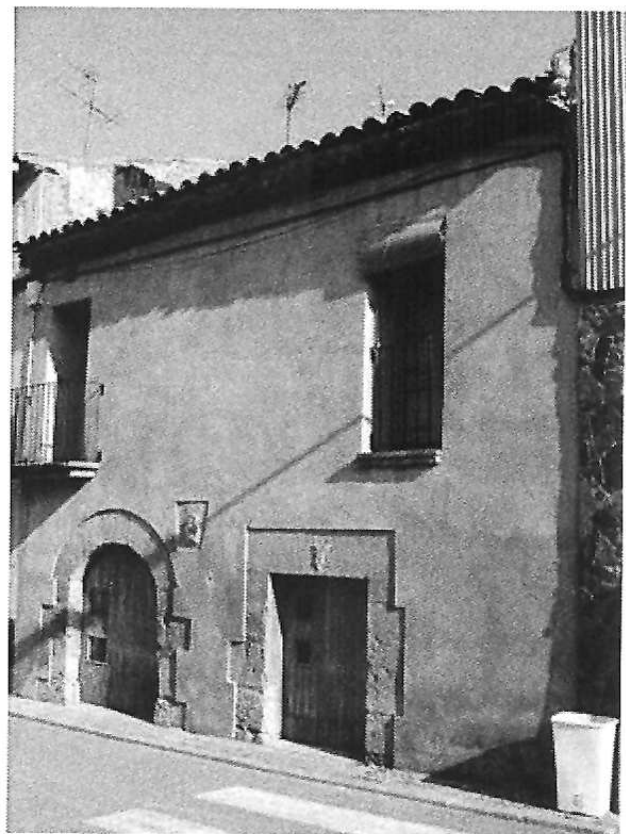
Per què hi ha tantes persones amb el cognom Drudis a Artesa de Lleida? Des de quan s'establí el primer Drudis en aquest poble del Segrià? I els que es diuen Drudes a Torres de Segre, tenen alguna relació de parentiu amb els Drudis d'Artesa? Quin és l'origen dels Drudis de la resta de Catalunya? Segurament que totes aquestes qüestions se les han plantejat més d'un cop, totes aquelles persones que disposen d'aquest primer o segon cognom en el seu Document Nacional d'Identitat. Avui totes aquestes preguntes tenen una resposta documentada, després de molts mesos d'una acurada recerca genealògica per parròquies, ajuntaments, biblioteques, fogatges, centenars de documents consultats i entrevistes a més de 200 persones vinculades amb el cognom Drudis.

La història més propera dels Drudis s'inicià a Torres de Segre. En el decurs dels anys 1.719 al 1.787 aquest poble situat a la plana i a la voreta del riu Segre passà de 213 habitants a més d'un miler, gràcies al notable creixement per l'atracció de forasters, gascons, occitans i d'altra gent de l'altra banda dels Pirineus. Les ocupacions dels torredans eren, fonamentalment de jornalers i pagesos (propietaris), encara que hi havia una desena d'artesans i un parell de comerciants. Durant el segle XVIII, Catalunya va aconseguir una notable recuperació econòmica, centrada en un creixement demogràfic important, un augment considerable de la producció agrícola i una reactivació comercial, especialment gràcies al comerç amb Amèrica, obert a partir de 1.778. Fou dos anys més tard de l'obertura del comerç amb el nou món, quan un dijous, 17 d'agost de 1.780, un jove torredà anomenat Josep Drudes Aixalà, es casava, a l'església del poble amb la Josepa Melé Pujol, després del les tres preceptives amonestacions, segons indicava el Concili de Trento i sense cap tipus d'impediment per part dels seus veïns i parents. La cerimònia l'oficià mossèn Miquel Naudí, essent els testimonis Josep Anglès i Isidre Vidal, ambdós veïns del poble. Poc temps després

de casar-se, aquesta parella fixà la seva residència a Artesa de Lleida. És allí on es va iniciar tota la força del cognom fins arribar a la data d'avui.

El Josep feia de ferrer a Artesa i poc temps després va poder fer-se la casa pairal al carrer que avui s'anomena Mestre Ginera. La casa s'enllestí el 1.789 i com a símbol inequívoc de la seva professió va col·locar una enclusa gravada a la pedra sobre el portal d'entrada. Tant l'any de la construcció com l'enclusa es pot veure, encara avui, per totes aquelles persones amb el cognom Drudis interessades a esbrinar els seus orígens.

Mentres França declarava la guerra a Espanya en 1.793, donant lloc a l'anomenada "Guerra Gran" i Catalunya organitzava la seva defensa contra els francesos, els quals resultaren perdedors, el ferrer d'Artesa de Lleida i la seva dona Josepa iniciaren la nissaga dels Drudis a la casa del carrer Mestre Ginera d'Artesa. El primer fill fou en Josep, després van seguir-ne

Casa pairal de la família Drudes-Melé
(Cal Ferrer) a Artesa de Lleida

4 més, tots ells morts abans dels cinc anys de vida. El cinquè fou l'Antoni Drudis Melé, que més tard continuaria la ferreria i seria batlle del poble. Home religiós i de grans principis morals. A l'Antoni el van seguir 4 fills més: l'Antonia, la Josepa, la Ramona i el Francesc, aquest últim també ferrer. En total, la parella que va venir de Torres de Segre per establir-se definitivament a Artesa, van tenir 10 fills, 6 d'ells amb una gran descendència, contribuint a l'augment de la població, que passà de 389 habitants en 1.787 a 967 habitants en 1.900. En el decurs dels anys la forma escrita originària dels Drudes de Torres va fer un gir important a Artesa, motivat fonamentalment per la comunicació verbal, al passar-la als documents escrits de l'època (partides de naixement, casament, defunció, capítols matrimonials, cadastres, últimes voluntats, etc) i en pocs anys el substituï la "e" per la "i", passant a anomenar-se Drudis, encara que els descendents de Torres de Segre van seguir amb el Drudes.

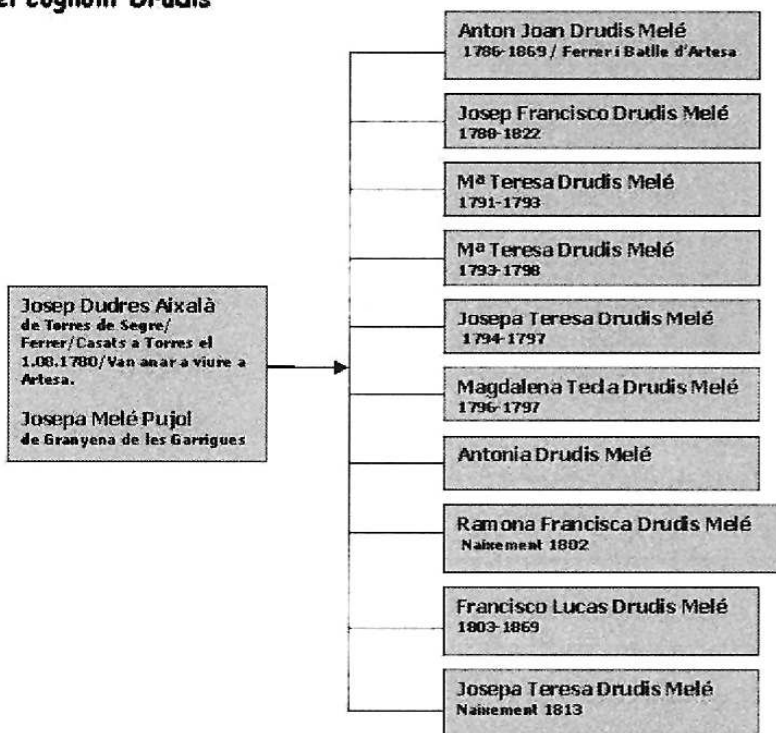
Cinc anys abans del conflicte bèl·lic entre Espanya i el primer Imperi Francès que s'inicià el 1.808 amb l'entrada de les tropes napoleòniques, i que va concloure el 1.814, amb el retorn de Ferran VII d'Espanya al poder, fou quan el ferrer d'Artesa i la seva muller, que ja s'havien fet artesencs, van tenir el seu últim fill i mentre el timbaler del Bruc feia creure als francesos que els soldats espanyols eren molt superiors als seus, fent retunyar el so del seu timbal, en xocar amb les parets de la serralada de Montserrat, durant la Guerra del Francès, el Josep i la Josepa de Cal Ferrer van consolidar la casa pairal i la ferreria. A més, augmentà el seu patrimoni amb finques rústiques, algunes d'elles plantades d'oliveres, en les partides de Monlleu, Saladà, Sogues i Pla, amb una superfície de 31 jornals i 1 porca. Igualment van fer créixer els seus sis fills i foren aquests els qui van desenvolupar unes potents branques familiars capaces d'entroncar amb tots els

Detall de l'enclusa gravada en pedra sobre el portal de la Casa pairal, amb l'any de la seva finalització (1.789)

Drudis d'Artesa, de Juncosa, d'Alcarràs, d'Albatarrec, de Vilanova de Cervià, de Lleida, de Tarragona, de Barcelona, de Madrid, de Gijón i fins i tot d'Assumpció (Paraguai). Així doncs, avui podem afirmar i documentar que tots els Drudis d'Artesa de Lleida i resta de Catalunya, tenen com a avis llunyans, aquella jove parella de torredans que es casaren a l'església de Torres de Segre l'any 1.780. Salutacions a tots els Drudis d'arreu.

Origen i desenvolupament del cognom Drudis

El matrimoni Drudes vingut de Torres de Segre i els seus 10 fills artesencs.

EL FRONT DEL SEGRE

Laura Farran

El Dia 5 de novembre, vam assistir diversos instituts de Lleida a una sortida didàctica, organitzada per la UdL per tal de conèixer alguns dels espais més destacats del que va ser el *Front del Segre*.

La sortida estava guiada pel professor de Geografia de la UdL, Jesús Burgueño que va seleccionar amb molt encert alguns dels itineraris més significatius.

Per sort, el dia es presentava esplèndid i ben aviat ens vam sentir transportats en el temps, cap als escenaris bèl·lics del conflicte, ja que primer vam visionar un DVD sobre la Guerra Civil a Catalunya, on se'ns informava de la caiguda de Lleida a mans de les tropes franquistes a la primavera de 1938 i com davant d'aquest fet, els republicans aprofitaren les barreres naturals formades pel riu Segre per constituir una nova línia de front, per bé que molt precària. Aquesta recomposició es féu amb soldats de la *Ileva del biberó*, mancats d'experiència i amb una instrucció militar accelerada i poc eficient.

La primera aturada es va fer a **Vilanova de la Barca**. Aquesta localitat va ser furiosament bombardejada per l'aviació franquista al maig de 1938, fet que motivaria que quedés pràcticament deshabitada durant nou mesos. La matinada del 9 d'agost de 1938, les tropes republicanes van efectuar-hi un atac que va causar moltes baixes, amb l'objectiu de creuar el riu Segre. Van aconseguir passar a l'altre costat del riu, però l'aviació franquista va tornar a bombardejar la zona sense pietat. A més, els nacionals van obrir les comportes dels pantans de

Tremp i Camarasa i les aigües del riu van arrossegar les passarel·les fetes pel republicans i molt material de guerra, de tal manera, que durant les riuades de 1982 va aparèixer a les aigües del riu, un vell tanc soviètic enfonsat en aquella batalla.

En aquesta localitat, vam visitar la plaça, l'Ajuntament i vam recórrer alguns carrers del municipi per tal de veure les edificacions d'aquesta vila que va haver de ser reconstruïda després de la guerra per la *Dirección General de Regiones Devastadas*. Així, el 1944 es va instal·lar en aquesta localitat un camp de treball per a presoners republicans que van reconstruir la població sota l'estètica del franquisme. També hi van aixecar un pont sobre el riu i enfront d'ell una ermita dedicada a la Verge de Montserrat, en record dels voluntaris catalans de l'exèrcit franquista, enquadrats en el Terç de Montserrat.

Posteriorment ens vam dirigir cap al **Tossal del Déu**, conegut com **el Merengue**, situat entre Balaguer i Camarasa. Allí va tenir lloc un dels pitjors enfrontaments de la batalla del Segre. Els dies 22 al 28 de maig de 1938, els republicans van llençar una ofensiva per

recuperar aquest tossal, que es considerava bàsic per recuperar el cap de pont de Balaguer. Els republicans ho van considerar fàcil i amb l'expressió "*Venga muchachos, que nos lo comeremos como un merengue*", (d'aquí ve el nom del tossal), van atacar les trinxeres nacionals sense resultat. Molts combatents hi van morir, entre aquests, molts de la lleva del biberó. Dalt del turó hi ha un monument commemoratiu dels fets, datat del 1987, on es llegeix la inscripció: *Recordem-ho sempre perquè mai torni a succeir*. Actualment a través del *Memorial Democràtic* estan senyalitzant i restaurant les trinxeres d'aquest tossal.

Posteriorment ens vam dirigir cap a la **Sentiu de Sió**. En aquest terme municipal vam pujar al **Tossal de les Forques**, on al costat d'unes tombes d'època medieval excavades a la roca, vam contemplar un seguit de trinxeres franquistes fetes de ciment, mitjançant un ecofrat fet amb taulons a la part interior i sacs terrers a l'exterior. L'itinerari pel front del Segre es va acabar a

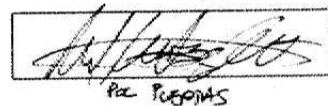
la **Serra de les Quadres**, a **Bellmunt d'Urgell**, ascendint a un tossal totalment foradat per trinxeres, refugis antiaeris i búnquers, que fou un important assentament de tropes republicanes. Aquestes edificacions ens dificultaven el pas, però impressionaven al pensar en les dificultats de la vida a les trinxeres, l'escassetat del menjar, les malalties...

Tot i les penalitats de la guerra, en una senyal informativa sobre la zona, estava escrita l'estrofa d'una cançó que feia referència a la lleva del biberó, com a manifestació per a superar els tràngols de la guerra, que aportà un grau d'humor a la visita al front.

*"Som la quinta del quaranta
què és la quinta del biberó
i ara ens volen desmamar
per enviar-nos al front.
Ens donaran llet cada dia
Que serà llet de pot,
I quan anem a lluitar,
Ens posarem la gorra de cop."*

LA TIRA CÒMICA

Pol Puertas

Aquesta tira ja va aparèixer a la revista número 235, però per causes alienes al consell de redacció la qualitat era bastant deficient. Per aquest motiu la tornem a col·locar en aquest número.

Pol Puertas
POL PUERTAS GARCIA

El *haiku* és una composició japonesa molt breu, de només catorze síl·labes (4/6/4). Aquest esforç sintètic respon a un intent d'atrapar l'univers en un instant i a partir d'un detall. Importen més les coses que les accions, per això els verbs són escassos. Per respondre als cànons, tot *haiku* ha de contenir el *kigo*, o element temporal, normalment relacionat amb les estacions, que ens duu a una concepció cíclica de l'existència. L'últim vers, a més, ha de provocar un trencament, idea sorprenent, paradoxal de vegades. Variants d'aquesta manera d'entendre la poesia entroncarien amb els epigrames de tradició grecolatina. Els epitafis no són sinó epigrames funeraris.

El *haiku* arribà d'orient d'una manera més directa als tombants del segle XIX i inicis del XX. Tots el poetes l'han conreat, des dels més clàssics com Carles Riba i Salvador Espriu fins als més propers com Vicent Andrés-Estellés o Miquel Martí i Pol. En les darreres dècades, amb l'esclat de la producció poètica, deguda sobretot a la reivindicació de la llengua i la literatura del país, són innumbrables els diletants que l'han conreat. És una estructura fàcil i satisfactòria que, fins i tot, alguns han proposat com a exercici didàctic en les escoles.

La meua experiència amb els *haikus* m'arribà de la mà d'en Kazuaki Ura, un japonès amb qui vaig coincidir en uns cursos, i amb qui mantinc una llarga vinculació acadèmica. Aquest em va proporcionar una antologia de *kaikus*. Conscient de la dificultat d'assimilar-ne el contingut vaig encetar el joc de fer-ne versions per a un ús personal. Després, vingué la publicació d'una antologia dels autors més clàssics (1).

A partir d'ací, em vaig engrescar i, ocasionalment, m'he atrevit a escriure'n alguns de pròpia mà. D'entrada tenia el propòsit de fer un inventari de flors, plantes o fruits del nostre entorn, però va estar a ran de la mort de mon pare —Visantico, el nét de la tia Leonísia— que em vaig plantejar d'escriure'n alguns que directament ens encararen amb la mort. La lectura dels *Psalmi poenitentiales* de Petrarca em va donar l'espenta final i el títol. Llavors, vaig pensar que seria una manera de retre un homenatge als qui, com ma mare, fan del cementeri un paisatge habitual perquè mantenen viva la memòria dels qui hi jauen.

*Limus et umbra tenuis sum,
et fumus ante impetum ventorum
ita michi videor videri.*

F. Petrarca

a.

Vius la quietud
d'aquest espai obert,
el fil del temps.

b.

Un tel cobreix
l'aigua dels teus ulls,
còdols al fons.

c.

La pell es queixa
del dolor sec d'un bes,
l'adéu més llarg.

d.

Del vosté al tu:
el respecte i la llei
d'un cos titella.

e.

Ha dit el teu nom
l'amor que mou cel i estels,
i has alçat l'esguard.

f.

Tot un camí
que hem viscut plegats, i ara
tems els temps nous?

g.

Qui pogués beure's
tot d'un glop la tristesa!
Un instant ebri.

h.

Tancat el cercle,
ara comprens el gir
lent de la roda.

i.

Reclòs al teu
futur immediat;
qui sap on vas ?

j.

Ossos de vidre
adobaran la terra.
Sents la remor ?

k.

Et diluiràs
com el suau perfum
dels bons records.

l.

De fang i d'ombra,
i fum que el vent s'enduu,
el teu vell nom.

(1) Kazuaki Ura/Pau Marqués. *Seixanta-
un haikus per a les quatre estacions*
(antologia bilingüe de poesia japonesa).
Llibres de l'Aljama, 2006

PROGRAMACIÓ VERSUS CONTRAPROGRAMACIÓ

Joan Ramon París Oró

Voldria parlar-vos d'un tema que afecta els més amplis fonaments de la condició humana. Es tracta d'una qüestió abstracta, però que al mateix temps abasta amplis àmbits de la nostra existència i que afecta a la interacció de l'ésser humà amb el seu entorn.

Podríem començar definint el que s'entén per programació, terme d'ús informàtic, però que es pot ampliar a nivells de tipus social o humà. La programació aniria encaminada a organitzar o estructurar, d'una manera coherent, tot un seguit d'axiomes o patrons culturals que ens permetrien, una vegada classificats, organitzats i acceptats, actuar en conseqüència. Podíem parlar de programació com un organigrama conformat per patrons culturals, però també d'arquetips heretats dels nostres ancestres i que remetria al fet que *som el que som* com una conseqüència de la història. Són aquests factors els quals permetrien conformar una *ètica* que contribuiria al bon funcionament de la societat i serviria també com a factor d'unitat del grup enfront de l'extern. No obstant això, paradoxalment el que contribueix a l'homogeneïtzació pot alhora despersonalitzar a l'individu en funció del dictat d'unes regles que se segueixen, ja sigui conscient o inconscientment.

Arribaríem llavors a la gran qüestió de veure què és el millor per a l'ésser humà: el bé comú a costa de qualsevol criteri o bé la suma d'individualitats contrastades?. En resum es tracta d'observar la relació del grup enfront de l'individu, el *jo* col·lectiu enfront de l'individual. Si bé el primer té funcions d'identitat és molt possible que l'excessiva supeditació al grup ens dugui a plantejar-nos el que Orwell va escriure en la seva novel·la "1984" i és la creació d'un *Gran Germà* que

controli fins a la més mínima expressió el resultat de les nostres conductes.

Capítol a part mereix el concepte que de *l'individu* es té a l'Orient i que arribaria a la seva màxima expressió en la societat japonesa tradicional. En aquestes societats, almenys d'una manera formal, l'individu no és res en si mateix i tot està supeditat en funció a la pertinença a un clan determinat. Aquesta idea de pertinença al grup arriba a extrems com el de considerar donar la vida en funció del benestar de la resta de membres. És això precisament el que feien els bonzais quan s'immolaven en nom de l'emperador en la guerra que van mantenir contra USA. Palesada en la figura de l'almirall Yakamoto que quan va veure que tot estava perdut va decidir immolar-se a bord d'un avió de combat. L'honor, el respecte a la cúspide, els ideals valien més que la pròpia vida.

El que és un fet contrastat és que el manteniment de programes únics (llegeixi's societats primitives) es manifesten com excloents i tot el que no és considerat d'acord amb el programa cultural és considerat com a tabú.

En societats complexes, s'obté un numero major d'opcions per a respondre a una realitat determinada. Però no ens enganyem, a pesar d'aquestes variants programàtiques això no pressuposa l'eliminació de tabús que s'erigeixen en trencar les normes. De fet, en aquest tipus de societats avançades s'ha operat només una transformació dels vells tòtems que ha portat com a conseqüència una elaboració més sibil·lina dels arcaics tabús.

Realment, vam continuar amb la vella disjuntiva entre *tòtem* i *tabú*, però potser

siguem més ignorants d'aquesta alternativa a d'inserir-nos en una *realitat virtual* que ens fa creure més fortes, independents i intercomunicats. Més aviat, sóc de l'opinió, que el desenvolupament tecnològic més que facilitar una *finestra* de llibertat a l'ésser humà, s'ha convertit en un instrument de control i de pressió organitzativa. Tot sembla indicar, el desenvolupament d'un *gran germà* que en nom d'una aparent seguretat permet controlar les nostres vides. La qual cosa no està tan distant del principi feudal de protecció a canvi de vassallatge i que demostra que el desenvolupament tecnològic no implica suposadament una evolució mental que serveixi per a trencar els antics esquemes de poder.

És segur que la preprogramació que rebem des que naixem i que comporta una sèrie d'arquetips culturals es veu acrescuda pel desenvolupament de contínues projeccions mentals que serveixen per a la formulació d'una hipotètica realitat.

No obstant això, la construcció d'aquests programes adquireix determinades respostes en funció de les tipologies psicològiques de cadascun de nosaltres. Quan volem adaptar-nos al programa però no ho aconseguim o no som capaços d'elaborar respostes òptimes, quan ens embussem i caiem presos del caos o del descontrol, quan no tenim forces o ens manquen eines per a complir el que la societat espera de nosaltres, sorgeix amb facilitat la bogeria o actituds que col·loquen l'individu en una actitud marginal o extremadament desasocial.

Vistes així les coses, ens trobem com a fidels conductors de pautes que limiten en gran mesura la nostra pròpia llibertat, fins al punt d'influir decisivament en les nostres respostes. Antropòlegs com Levy-Strauss a partir de l'anàlisi dels sistemes estructurals van arribar a la conclusió que l'ésser humà estava plenament supeditat a un tipus de relacions socioeconòmiques que li menyscabaven decisivament la seva capacitat d'elecció.

Som continuadors d'un programa en el qual influeixen múltiples factors: actituds genètiques (elecció per la femella del baró adequat en vistes a la procreació, preservació de l'espècie), culturals (patrons familiars, supeditació al clan, etc), socioeconòmics (l'individu i el seu lloc en l'estructura social) o superestructurals (missatges d'una suposada llibertat mediatitzada en funció d'una determinada demanda). Factors que delimiten el nostre espai i la nostra relació amb els agents externs en el qual influeixen l'extern i l'intern.

He intentat fins ara descriure la nostra dependència en què pertoca a l'elaboració de programes i l'obtenció de codis que serviran per a interrelacionar-se amb el grup. Com veieu no ens diferenciem tant dels programes informàtics pel que fa a termes tals com sistema, bloquejos o neteja. Ara és el moment de parlar de la contraprogramació o de com alterar els nostres programes mentals per a tenir una visió més autèntica de la realitat en contraposició a una *realitat condicionada*.

En primer lloc, intervindria l'*acceptació* entesa com la impossibilitat d'evadir-se completament de programes que conformen els nostres esquemes mentals (per exemple patrons culturals de pertinença a una determinada comunitat). Hem de reconèixer que estem inserits en un món de codis i valors del qual no podem escapar.

No obstant això, no ens hem de conformar davant aquest estat de coses i creuar-nos de braços davant el cúmul de normes tant escrites com verbals que ens capaciten per a interactuar. L'*acceptació* comportaria assumir les nostres pròpies limitacions i reconèixer que tots som capaços de sumir-nos *en fallades del sistema operatiu*. Però àdhuc sent extremadament fràgils, això no implica una rendició incondicional, un deixar-se dur com ovelles a l'estable, un *figurar*, però mantenint una mentalitat plana acrítica contra el sistema.

I és en aquest punt d'inconformisme on

entraria la segona fase de la contraprogramació en el qual hauríem d'aplicar el principi de la *relativitat*. Aquest principi és entès com que no hi ha res fix, ni cap de nosaltres som posseïdors de la veritat absoluta com fan creure la major part dels programes que ens inculquen des de la més tendra infantesa ja que resulta més còmode per a perpetuar el sistema. Des dels temps antics s'escoltava parlar de com els habitants del poble proper *s'orinaven en el riu per a contaminar les aigües* en un clar afany excoent que en èpoques més actuals es desboca en termes com *nosaltres* (els bons) i *els de davant* (els dolents). La divisió, la curtesa de mires comporta aferrar-nos als dictats d'una programació que té por de mostrar les seves pròpies esquerdes i imperfeccions.

No puc evitar considerar que si apliquem aquest principi relativista augmentarà la nostra *obertura mental* per a confeccionar el nostre propi programa de matís marcadament contestatari. I dic *contestatari* perquè no es pot romandre indiferent davant *esquemes mentals* que només serveixen per a perpetuar la *ignorància* en la nostra vida quotidiana. En cert sentit i aplicant termes polítics es tractaria de mantenir una actitud *anarquista* o *antisistema* entès com a confecció d'esquemes que per la seva pròpia naturalesa (la trobada del propi jo, l'atenir-se a unes regles pròpies de conducta, el camí d'austeritat i simplicitat com a mètode per a trobar diferents codis, la sobrietat de la qual va parlar Cervantes quan va escriure el Quixot com antítesi de l'ocupació d'emocions que pertorben la ment) posen en dubte el sistema d'interaccions que perpetuen el poder establert.

Si l'anarquisme polític qüestionava el sistema i proclamava un *estat sense classes* com a única solució de trencar la piràmide social, us proposo altra manera del que

podíem definir com una actitud que s'aproxima a *l'anarquisme filosòfic* en el qual la ruptura vindria marcada per rebutjar les dependències culturals producte de la manipulació o de la simple inèrcia.

No ens podem conformar a admetre que *som el que som* sinó que hauríem de donar-nos una oportunitat de trobar la nostra pròpia resposta enfront de l'extern i redefinir el que dóna sentit a la nostra vida.

No és gens fàcil, ja que quant més alterem la nostra *programació* més distanciat ens trobem del grup i més divergents l'un sistema que veu a l'alternatiu com a *enemic potencial*.

Al llarg de la història, els anomenats intel·lectuals han estat atacats pel poder, precisament per no atènyer-se a les seves normes. El règim socialista tampoc no va alterar aquest estat de coses, recordo una de les consignes de Mao quan deia que calia atacar els intel·lectuals per apartar-se dels designis del poble. Però tampoc el capitalisme se salva: Bobby Fischer el genial jugador d'escacs va haver d'exiliar-se d'U.S.A. per ésser crític enfront la seva manifesta actitud imperial.

No podem, per tant deixar d'associar intel·lectualitat amb contraprogramació, en el sentit que tant la manera de desenvolupament del nou programa com els seus resultats divergeixen dels resultats de la majoria.

D'aquesta manera, a partir d'una redefinició dels antics esquemes mentals, d'una reestructuració basada en *l'obertura de la ment* que alteri els vells dogmes i les relacions encadenades, podem conformar el nostre propi programa a partir del nostre propi criteri, evidentment molt més d'acord amb l'esclariment de la realitat circumdant.

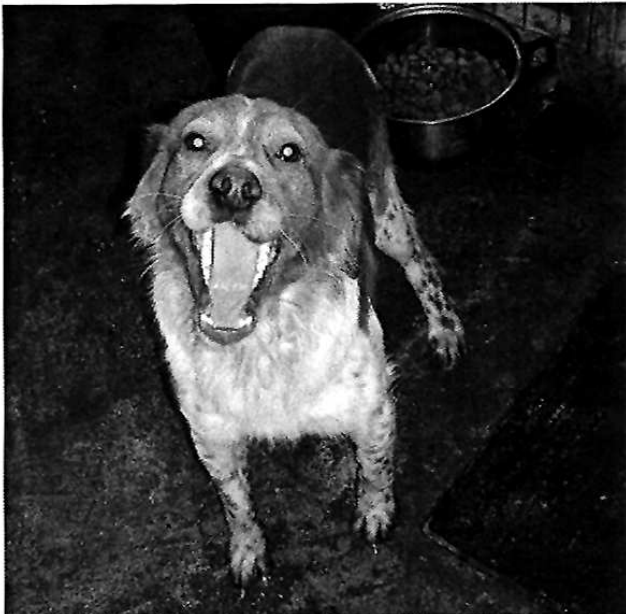
Tot té els seus pros i contres, la contraprogramació té els seus avantatges, però, es pot pagar un preu molt alt: exclusió, marginació i rebuig, mentre que la programació serveix per a escollir un camí d'aparences d'acord amb el grup, però, que res no és el que sembla.

A partir de l'última disposició de la Llei de protecció dels animals del gener de 2008 que prohibeix l'eutanàsia dels animals domèstics sense causes justificades- per exemple malaltia inguarible, animal perillós..." i davant la negativa de molts veterinaris de sacrificar animals en bon estat de salut i sociables, els abandonaments han augmentat. La protectora *Lidia Argilés* té més de 300 animals acollits, els *Amics dels animals del Segrià*, també estan més plens que mai ...La sortida a aquesta situació, per a algunes persones, seria tornar a la disposició anterior en què si una persona es volia desfer del seu animal de companyia, abans d'abandonar-lo, el sacrificava.

Aquesta manera de pensar, però, no parla gaire bé del sentit comú dels humans, ja que si acceptem aquesta actitud estem en

Güelfa

Messi

total sintonia amb una societat materialista que prima la comoditat i la filosofia de l'usar i llençar per damunt de tot amb la gran diferència, a més, que un animal no és un objecte.

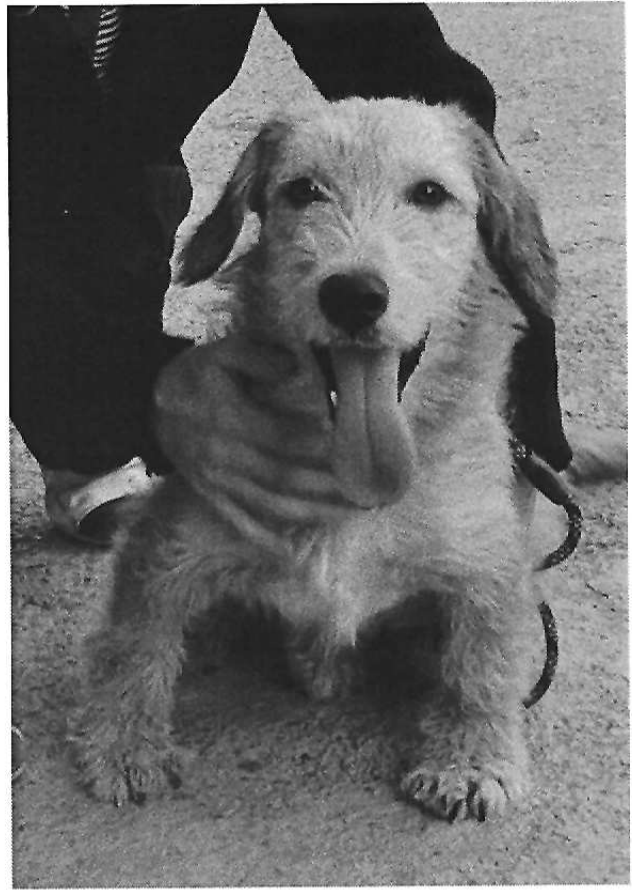
Sovint ens truca gent que ens demana que ens fem càrrec del seu animal o animals. Les causes del perquè són variades:

- Han canviat de pis i el nou propietari no accepta animals de companyia.
- Han venut la finca on s'estaven els animals i el nou propietari no en vol saber res.
- S'han fet una casa o pis amb parquet i temen que els gos els el rasqui.
- Han decidit tenir una criatura i temen que el gos li faci mal.
- El gos ataca els veïns.
- El gos se'ls ha fet molt gros i tenen un pis petit.
- etc

En la majoria dels casos hi ha una manca de previsió. Un símptoma típic de la societat actual: sempre anem amb presses, preocupats sobretot per les formes i deixem un munt de detalls importants per resoldre. En el supòsit que no es tingui altre remei que prescindir

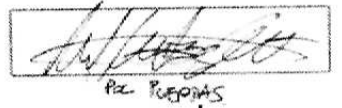
dir de l'animal cal, amb temps suficient, buscar un nou propietari o propietària que se'n faci càrrec amb responsabilitat. Es pot demanar el suport d'una protectora ja que estan ben relacionades i coneixen el terreny, però en cap cas es tracta de col·locar-los l'animal, ja que el responsable directe és el propietari.

A part de la manca de previsió hi ha l'animal que no respon a les expectatives de l'amo o ama: no és sociable i mossega els estranys, se'ls ha tornat dolent i els treu les dents, fa el que vol, s'escapa, s'embruta per casa en comptes de fer-ho al carrer... Tots aquests temes estan relacionats amb el temps de dedicació, amb l'ensinistrament i l'educació. Vàrem editar un díptic que en parlava i que diferenciava tots dos aspectes. En tot cas, un animal no és ni una criatura ni un humà adult. La comunicació amb ells ha d'estar d'acord amb les lleis dels animals; només així podrem establir una relació satisfactòria, sense haver-ne de prescindir i augmentar el grups dels animals orfes d'amo o ama. Però insistir en els detalls, ja és tema per a un altre article.

Pelut

LA TIRA CÒMICA

Pol Puertas

IMATGES D'AHIR

Fotos: Arxiu La Femosa

Vista d'Artesa des del sud. Anys cinquanta del segle XX.

Vista del carrer dels Gallart i la pujada de la Vileta. Al centre Cal Melis, actualment seu de La Femosa. Anys quaranta-cinquanta del segle XX.

TELÈFONS I HORARIS D'INTERÈS

Ajuntament 973 167162
 Assistent social: dimecres alterns 973 167315
 Correus: dilluns a divendres, 8-10 h, dissabte 8-9 h
 Farmàcia 973 167204
 Biblioteca: dimarts i dijous de 6 a 8 de la tarda
 La Femosa 973 167809
 Veterinari de la Protectora Local:
 Jaume Armengol 626869516

V3 Hospital Veterinari 639367888
 Adreça electrònica de La Femosa:
 lafemosa@artesalleida.cat
 Metge 973 167291
 Metge urgències: Dies feiners: 15 h – 8 h i els
 festius tot el dia ... 973 142029 / 973 142033
 Museu : 973 167162 (hores convingudes,
 Ajuntament)

Horari dels autobusos que paren a Artesa				
LLEIDA a ARTESA			ARTESA a LLEIDA	
De dilluns a divendres				
11 h		Matí	7 h 10 min	
12 h			8 h	Cogul
13 h 15 min	Albagés - Cogul			8 h 20 min ESO
				9 h 40 min
				12 h 10 min
3 h	Durant el curs	Tarda	3 h 30 min	
4 h	Durant el curs		4 h 15 min	Cogul
5h 20 min	Puigverd		4 h 30 min	
6 h 30 min			5h 45 min	Puigverd
7 h 30 min	Albagés - Cogul			
8 h 30 min				
dissabte				
11 h		Matí	8 h 10 min	
12 h			9 h 45 min	
13 h 15 min			12 h 10 min	
7 h 30 min		Tarda	4 h 30 min	
NL2 (sud) divendres, dissabtes i vigílies				
0 h 10 min		Nocturn	0 h 30 min	Puigverd
2 h 00 min			2 h 20 min	Puigverd
4 h 15 min			4 h 35 min	Puigverd

SOLUCIONS ALS ENTRETENIMENTS

ESCACS

1. Dxh6+, gh6
2. Cxf7+, Txf7
3. Tg8 ++ mat

SUDOKU

4	8	7	3	6	5	1	9	2
2	1	5	9	7	4	3	8	6
9	6	3	8	1	2	7	5	4
7	2	9	5	8	6	4	3	1
3	6	8	2	4	1	6	7	9
1	4	6	7	3	9	5	2	8
8	3	4	6	2	7	9	1	5
5	7	1	4	9	8	2	6	3
6	9	2	1	6	3	8	4	7

Edita l'Agrupació Cultural
La Femosa,
carrer dels Gallart, 7
25150. Artesa de Lleida
Tl. 973167809

Aquesta publicació local
rep el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura i
Mitjans de Comunicació

INSTITUT
D'ESTUDIS
ILERDENCS

Fundació Pública de la Diputació de Lleida

Ajuntament d'Artesa de Lleida